

นวัตกรรม “วงล้อจับยุง”

สาขา การเฝ้าระวัง ป้องกันและควบคุมโรคติดต่อ
ประจำพุทธศักราช 2568

นายเตชนิรี เมี้ยนธรา

อสม.ดีเด่น ระดับภาคกลาง
จังหวัด สมุทรปราการ

นวัตกรรม “วงล้อจับยุง”

ชื่อนวัตกรรม : วงล้อจับยุง

ชื่อเจ้าของผลงาน : นายเตชนิริ เมียนรร่า

ประเภทนวัตกรรม : ☐ นวัตกรรมผลิตภัณฑ์ (Product innovation)
☐ นวัตกรรมบริการ (Service innovation)
☒ นวัตกรรมกระบวนการ (Process innovation)

จังหวัด : สมุทรปราการ

อสม. ดีเด่นระดับ ☐ เขต ☒ ภาค

ที่มาและความสำคัญของการสร้างนวัตกรรม

เนื่องจากในพื้นที่ของตำบล มีลักษณะพื้นที่ของชุมชนเป็นป่าทึบ และมีน้ำท่วมขัง ประกอบกับน้ำขึ้นน้ำลงในเขตติดต่อกับแม่น้ำเจ้าพระยา พร้อมกับน้ำทะเลหนุนสูง ทำให้มีป่าทึบและน้ำท่วมตลอด จึงเกิดต้นจากขึ้นเต็มพื้นที่ และทำให้มีแมลงต่างๆ มากมายพร้อมกับยุงหลายๆ ชนิดตามไปด้วย ซึ่งเสี่ยงต่อการเกิดโรคของยุงที่เป็นพาหะนำโรค จึงทำให้ต้องกำหนดมาตรการต่างๆ มาจัดการกับปัญหาในชุมชน

เริ่มจากก่อนหน้านี้ในทุกเดือนที่มีการประชุมของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในแต่ละเดือน จะมีการจับสลากเพื่อเป็นการลงพื้นที่ต่อมาได้มีการเข้าถึงของเทคโนโลยีจึงได้นำเข้ามา และพัฒนาให้เป็นวงล้อโดยใช้วิธีในการหมุนวงล้อและหากตกลงไปที่ชื่อ อสม.ท่านใด ก็จะถูกลงสู่มตรวจและสำรวจลูกน้ำยุงลาย พร้อมทำลายแหล่งเพาะพันธุ์ลูกน้ำของยุงในหลังคาเรือนที่ อสม.ท่านนั้นดูแลอยู่ ในทุกๆ เดือน จนต่อมาจึงได้นำมาทำเป็นวงล้อจากเว็บไซต์ จนกลายเป็น “วงล้อจับยุง” และกลายเป็นนวัตกรรมเชิงกระบวนการใช้กันมาในการประชุมประจำเดือนในทุกๆ

เดือน อย่างในปัจจุบัน เพื่อกระตุ้นให้ อสม.ประชาชนในชุมชน และเจ้าหน้าที่มีความตื่นตัวในการสำรวจ ทำลาย รู้จักป้องกันตัวเอง และคนในครอบครัวจากพาหะนำโรคที่เสี่ยงต่อคนในชุมชนในการสุ่มตรวจและสำรวจพร้อมทำลายแหล่งลูกน้ำยุงลายในตัว

วัตถุประสงค์

1. เพื่อส่งเสริมประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดการป้องกันโรคที่มียุงเป็นพาหะ
2. เพื่อลดจำนวนยุงในชุมชนทำให้คนในชุมชนปลอดภัย
3. เพื่อให้เกิดความกระตือรือร้นและตื่นตัวในการสำรวจทำลายแหล่งลูกน้ำยุงลายของเจ้าหน้าที่อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.)

ขั้นตอนการดำเนินงาน

ขั้นตอนการดำเนินงาน คือ จัดการประชุมอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ประจำเดือนซึ่งจะทำใ้ในทุกๆ เดือน กรอกรายชื่อของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ทั้งหมดลงในโปรแกรม wheel of names หรือใน เว็บไซต์ <https://wheelofnames.com/th> คลิกในวงล้อเพื่อสุ่มจับ รายชื่ออาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) จำนวน 5 คน แล้วนัดหมายวันลงพื้นที่บ้านหลังคาเรือนที่อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ที่มีรายชื่อประจำเดือนดูแลรับผิดชอบ ออกตรวจให้ความรู้ ทำลายแหล่งเพาะพันธุ์ยุง พร้อมแจกทรายเคมีให้แต่ละครัวเรือน หากหลังคาเรือนใดตรวจพบลูกน้ำจะมีบททำโทษตามข้อตกลงของชมรมอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) คือ การปฏิบัติตามข้อตกลงนำค่าปรับเข้าชมรมอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ตำบลบางกะเจ้า พร้อมกับบูรณาการในการใช้มาตรการ 3ก และ 5ป 1ข

ผลการดำเนินงาน/ประโยชน์ที่ได้รับ

ทำให้ผลการดำเนินงานด้านเฝ้าระวัง ป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออก ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น ได้รับความร่วมมือจากประชาชนในพื้นที่ชุมชน บางกะเจ้า และได้รับการสนับสนุนจาก ภาศึเครือข่ายและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ในการดำเนินงานทำให้สามารถควบคุมดัชนีลูกน้ำยุงลายให้อยู่ในเกณฑ์ความเสี่ยงต่ำ ในการเกิดโรคไข้เลือดออก โดยการใช่วงล้อสุ่มสำรวจและทำลายแหล่ง เพาะพันธุ์ลูกน้ำในชุมชน

โอกาสในการพัฒนา

ลงพื้นที่สำรวจโดยการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมโดยใช้จักรยานสำรวจแทนการใช้ จักรยานยนต์เพื่อเป็นการประหยัดพลังงาน พร้อมทั้งพัฒนาผลิตภัณฑ์ป้องกันยุง โดยนำพืชสมุนไพรในพื้นที่ที่มีประสิทธิภาพในการป้องกันยุงมาประยุกต์ใช้ทำ ผลิตภัณฑ์ป้องกันยุง อบรมพัฒนาศักยภาพอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) และภาคีเครือข่ายต่างๆ ปี พัฒนาช่องทางการแจ้งข่าวสารเฝ้าระวัง ป้องกัน ควบคุมโรคไข้เลือดออก และพัฒนาให้พื้นที่ตำบลบางกะเจ้าเป็นแหล่งศึกษาเรียนรู้ การเฝ้าระวัง ป้องกันควบคุมโรคไข้เลือดออก ให้ประชาชน หรือหน่วยงานทั้งภายใน แลภายนอกเข้ามาศึกษาดูงานได้

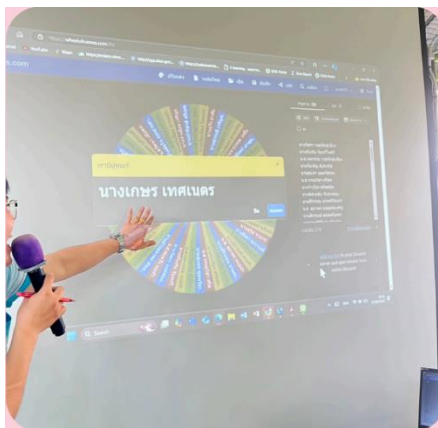
ปัจจัยความสำเร็จ

1. มีความร่วมมือที่ดีของประชาชน อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ภาคีเครือข่ายต่างๆ ทั้งในระดับตำบลและอำเภอ และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง
2. แกนนำอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) มีความเข้มแข็ง ทำงานด้วยความใส่ใจ อดทน และให้ความรู้แก่ชุมชนอย่างถูกต้อง

3. แก่นนำอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ประสานงานร่วมกับคนในชุมชนแต่ละครัวเรือนเรื่องการเข้าสำรวจลูกน้ำยุงลายในบ้าน จึงสะดวกและง่ายต่อการเข้าไปสำรวจทำลายแหล่งเพาะพันธุ์ยุง

4. ทีมเฝ้าระวังและสอบสวนโรคเคลื่อนที่เร็ว (SRRT) มีความเข้มแข็งและมีการนำเทคโนโลยีดิจิทัลทั้งนวัตกรรม มาใช้ในการดำเนินงาน และการแจ้งข่าวที่รวดเร็ว

ภาคผนวก

กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ
Department of Health Service Support

